

POLSKÉ KULTY 90.LET

.....TRVAJÍ DODNES

O čem to NEBUDE

O čem to BUDE

- ❖ **POLSKÝ původ**
- ❖ **Vznik v 90. letech**
- ❖ **Přesah dodnes**

Babiczka z Chrzanowa

Stara reklama Tyskiego - "moja babiczka pochaz'i z Chrzanowa

<http://www.youtube.com/watch?v=JSwt9muxfPw&feature=related>

1999

Jedna z legendárních televizních reklam

Vtipně boří pl/č pivní komplexy a hraje si s národními stereotypy – pl nápoj má světovou kvalitu

Nejlepší reklamní spot roku 1999 (festival Crack-film), ocenění za nejlepší režii a scénář

Nadčasové – vysíláno i 2009

Praha, večer po práci banda chlapů sedí v hospodě nad pivem a pochvalují si české pivo, až potom si všimnou nápisu Tyskie – všechno zkoprní, načež chlap se zachrání stvrzením, že jeho babička byla z Chrzanowa a zábava vrací.

80% dotázaných Poláků zhodnotilo reklamu pozitivně, prodej o 11% stoupl

Praga 2 – Havránek zpátky z Texasu

<http://www.youtube.com/watch?v=TiRWTMs6acU>

Dzwonie do pani, pana w bardzo nietypowej sprawie...

1. Komerční radiostanice v Polsku – leden 1990:
Krakovské Radio Małopolska Fun – **RMF FM**
2. Wawa – Radio Gazeta – **Radio Zet** – **září 1990**

Janusz Weiss – spoluzakladatel, novinář, satirik – kabaret Salon Niezależnych

Dzwonie do pani, pana w bardzo nietypowej sprawie...

Radio ZET 1990-2011
Každý den 13:20

Janusz Weiss
Od 2010 jen soboty

Legrace z lidí ----- konfrontace seriózních problémů

prodej bezalkoholové vodky

Výroba sedla na pštrosa

Vyprání cirkusového stanu

Reklamace zrcadla, které prý odráží vzhůru nohama...

Posluchači se vztekají, že nedělá raději „něco pořádného“

zlatá karta Orange
konec prodeje léků pro akvarijní rybky ve zverimexech,
PR ministerstva spravedlnosti...

Posluchači se vztekají, že dělá „něco pořádného“

„Pierdoł się, Stawoń..“

„Biuro poselskie Anny Grodzkiej. Dzwoni telefon. Posłanka odbiera i słyszy w słuchawce Janusza Weissa:
- Dzwonię do pani/pana w bardzo nietypowej sprawie...“

Alf: „This is the „Letterman Show” isn't it?” --- „To Janusz Weiss, w nietypowej sprawie?”

EB

Reklama piwa EB z JEANEM RENO!!

<http://www.youtube.com/watch?v=gUjobqDc58s&feature=related>

MTV - 13.4.1994 – 1.pl reklama

Paradox – na pl tv nebyly povoleny reklamy na alkohol

stovky tisíc \$

Australané na severu – 27 milionů \$ - EB 1992

logo – pštros a klokan

Czas na EB – 18-25

Reklama na EB z roku 1995

<http://www.youtube.com/watch?feature=endscreen&NR=1&v=DMhIFxG8nZE>

1993 – Kluby EB

O 20% levnější než konkurence

1998 + Heineken --- Grupa Zywiec – strmý pád EB – špatné reklamní kampaně :

„Zabronione od 1989. Dozwolone od 1993 roku.
EB“ <http://www.youtube.com/watch?v=Jf0cYgVW5rA>

„Zimowe grzanie“

--- nová reklamní agentura – změna loga, etykety, orientace na filmové fanoušky 20-35

Jean Reno – 1. hvězda ze západu propagující pl produkt

Neúspěch – 2003 EB staženo z pl trhu – dodnes však oblíbeno v zahraničí (N - Němci, USA - polonia, Rus, Kan, VB)

W połowie lat 90. EB było najlepiej sprzedającym się piwo w Polsce.

(Gazeta.pl 09-06-2011)

Prý „nápoj těhotných žen“ – slabé, hodně perlivé, chuťově poměrně nevýrazné

<http://www.facebook.com/FaniPiwaEB>

Familiada

TVP2, 17.9.1994

2 rodinné týmy po 5 osobách

Cíl: jak nejlépe odhadnout většinou odpověď 100 dotázaných osob v anketě na konkrétní otázku, např. Jaký předmět ve škole je pro život nejméně užitečný? – hráč se snaží odpovědět

90.Léta – 7 000 přihlášek denně

Po vyčerpání zásob otázek – 40členný tým

Úvod s charakteristickým taháním řepy – pl vynález, na základě Juliana Tuwima

Legendární trapné úvodní vtipy moderátora (Karol Strasburger - <http://www.wykop.pl/link/341567/zbior-zartow-karola-strasburgera-z-familiady/>)

Speciální díly s celebritami

Překvapivě populární dodnes

– od roku 2012 možné hrát zadarmo online

<http://familiada.9l.pl/>

- Kabaret Moralnego Niepokoju – Familiada

<http://www.youtube.com/watch?v=fZYkTYP Cvq4>

- „Przyczepa jest sucha jak żarty Karola z Familiady, nie jest to żaden "HIT POLSATU", ale jak na swoje lata prezentuje się atrakcyjnie.

- <http://allegro.pl/ShowItem2.php?item=2637281809&ap=2&bid=6727&aid=24562922&tid=0>

Jeź Jerzy

nejzářnější kariéra polského komixu

(1994) 1998-2009 11 sešitů

2 gymnazisti – Rafał Skarżycki a Tomasz Leśniak

Insp. *Jiří a drak* - George Dickson

„Wymyśliłem zatem tytuł odwrotny: *Smok i Jerzy, a do imienia Jerzy pasował mi jeź.*“ (Rafał)

Jerzy a setkání se skinheady...

Jerzy na skateboardě... SUBKULTURY (Ślizg)

Ale také Jerzy ve verzi pro děti (Świerszczyk)

Od 2002 – Egmont – **Ne pro děti, Veřejný nepřítel, Exorcista, Stíhaný, Krajan, In vitro, Člověk s jizvou, Jerzy musí zemřít** (2009)

2010 – animovaný FILM +
Jeź Jerzy na urwanym filmie
(Egmont)

*„Ten film jest komentarzem
do współczesnej Polski,
wypowiedzianym w języku
charakterystycznym dla tej
Polski” (režisér Wawszczyk)*

*Być może najlepsza od czasu
Misia.*

Animovaný film Ježek Jiří využívá popularity satirického undergroundového komiksu se stejnojmenným hrdinou, který rád jezdí na skateboardu, s oblibou popíjí pivo a netají se láskou k ženám. Autoři se v oblíbeném seriálu řadu let s humorným nadhledem vyjadřovali k různým aktuálním domácím společenským tématům, nevyhýbali se ani kritice politické scény. Filmový ježek Jiří je nucen bojovat se šíleným vědcem, který se rozhodl ho naklonovat. V patách jsou mu jeho dva přihlouplí holohlaví pomocníci Zenek a Stefan. Kromě vlastní identity se Jiří pokouší získat zpět také přízeň milované Joly. Autoři si, stejně jako v komiksové předloze, s osvěžujícím a často značně černým humorem berou na mušku různé neduhy polské společnosti včetně pravicového extremismu. Ušetřena však nezůstává ani katolická církev.

<http://www.csfd.cz/film/298258-jezek-jiri/> MFF Karlovy Vary

George the Hedgehog (JEZ JERZY) Trailer 2011

<http://www.youtube.com/watch?v=FUhX0sMhLoM>

CEZARY PAZURA

W KOMEDII JULIUSZA MACHULSKIEGO

kiler

FILM, KTÓRY ZABIJA... ŚMIECHEM

Veronika Neničková, Přednášky o
současném Polsku, podzim 2012, FfMU

Kiler (The Hitman)

1997 režie Juliusz Machulski, krimi komedie, 15 miliard starých zlotých

polská parodie na americké i polské gangsterky

Taxikář s příjmením Kiler, omylem zajat policií a považován za nebezpečného zabijáka

Cezary Pazura, Jerzy Stuhr, Katarzyna Figura

Pozitivně přijatou kritikou i diváky, kasovní trháč (2 miliony lidí v kinech)

Vznik „nesmrtelných hlášek“:

„Kiler, trzysta dolarów? Ochujateś? Co ja sobie za to kupię? Waciki?!“

Nápad koupili Američané za 600 tis. dolarů – hollywoodská verze však nikdy nevznikla

„Amerykanie kupili prawa do filmu, który wyśmiewa polskie filmy, które naśladową filmy amerykańskie...“ (Machulski)

1999 - Kiler-ów 2-óch , Machulski, 30 miliard starých zlotých, milion diváků

Taxikář Jurek Kiler (Cezary Pazura) je zatčen ve svém bytě protiteroristickou jednotkou. Omylem je považován za bezohledného profesionálního vraha, kterého už čtyři roky marně stíhá komisař Ryba (Jerzy Stuhr). Ve vězení jej všichni spoluvězni uctívají a policie i média z něj mají také náležitý respekt. Při transportu jej osvobodí skupina gangsterů pod vedením Siary (Janusz Rewiński). Siara, jenž je velkou rybou podsvětí, chce přesvědčit Kilera aby pracoval pro něho. Jurek se ze strachu před dalšími potížemi rozhodne nabídku přijmout. Z neznámého taxikáře se tedy stane profesionální vrah a kolotoč bizarních situací může začít. ([Tygrys](#))

<http://www.csfd.cz/film/37894-kiler/>

Kiler (Juliusz Machulski, 1997, Poland) - Trailer

<http://www.youtube.com/watch?v=0QsgQgT005E>

Kiler-ów 2-óch - zwiastun

<http://www.youtube.com/watch?v=xTF7FTIm9iw>

Hlášky z Kitera – test

<http://testwiedzy.pl/test/18696/teksty-z-kitera-kto-to-powiedzial.html>

(dodáno 2008)

„Ten półdebil, ta sklonowana owca, to gówno w błyszczącym dresie?”

TWARDYM TRZEBA BYĆ

NIE MJĘTKIM

Klan – pl „Dynastie“ přes 2300 epizod

Klan odcinek 2255 - 21.03.2012 część 1

<http://www.youtube.com/watch?v=FDzUbpeksal&feature=relmfu>

Nejpopulárnější a nejdéle vysílaná telenovela v Polsku – 1997-dodnes
První 3 roky dokonce nejoblíbenější televizní program vůbec.

Rodina Lubiczů – zámožní, spousta generací, Ryszard

*„Já se na to teda nedívám...ale manželka chtěla vědět, co Ryszard
udělal v minulém díle...“*

Chronika Neníková, přednáška o
současnému Polsku, podzim 2012, PrvU

Fenomén Rysia

„Możesz nie oglądać”Klanu” ale Rysia kojarzysz. Rysio jest ikoną popkultury. Bo Rysio jest każdym z nas. Rysio – Polak cierpiący.“

(<http://blogi.newsweek.pl/Tekst/naluzie/610384,fenomen-rysia-z-klanu.html> 2012)

Klanománie – 12 milionů diváků

„Szczytem marzeń było zdobycie serwisu śniadaniowego Lubiczów czy biżuterii (tzw. klanówki) serialowej Krystyny. Bo gadżety dawały złudne, acz miłe poczucie przynależności do Klanu.”

(<http://www.przegląd-tygodnik.pl/pl/arttykul/tysiac-razy-klanem> 2012)

Důvod popularity

správný čas, pl reálie, možnost identifikace, správné morální vzorce
chybí nouze – žádní bezdomovci, strádající důchodci, hladové děti
Kronika současné společnosti a jejích problémů + pozitivní dopad (hrdinka onemocní rakovinou prsu – divačky jdou hromadně na mamografii)

„Skoro bohaterowie są podobni do nas, to i my możemy prowadzić takie życie jak oni. ”

Konzervativní rodina

„Lubiczowie nie uprawiają seksu, nie mówią o polityce ani nie oglądają seriali.”

Chybí zlí

Míchání reality s realitou seriálovou – herci považováni za seriálové postavy (viz „Pawlově sestře nebudeme dávat pokutu)

<http://www.facebook.com/pages/Klan-oficjalny-fan-page/167567826606732> přes 1600

Dnes má prvenství „M jak miłość“ (dnes už také tisíc dílů)

**W IMIĘ
ZASAD...**

Veronika Neničková, Přednášky o
současnému Polsku, podzim 2012, FfMU

Boguslaw Linda

Herec nr.1 pl filmu 90.let

Nar. 1952, Toruń, Linda Popiol, Aleksandra

sympatický, zásadový tvrděák samotář = neodolatelný pro kohokoliv
- dlouho s touto image válčil, ale marně

Psy, Psy 2, Miasto prywatne (1994)

Sara (1997)

Je třeba zabít Sekala (1999), Kajínek (2010), Podezření (2009)

Demony wojny wg.Goi (1998)

Trzy minuty. 21:37 (2011)

<http://www.youtube.com/watch?v=45D0zk1uE7M>

Přezpíval „I'm Your Man“ od Leonarda Cohena
(soundtrack „Sara“)

**I'm Your Man (SARA 1997) (Teledysk)- Bogusław
Linda- Krzysztof Kris Adamski**

<http://www.youtube.com/watch?v=uQk3VGU2Fgc>

Świetliki – album Las putas melancolicas (2005)

- recituje verše Marcina Świetlického

Projekt X (1998) – tv show o extrémních sportech

Projekt X skoki spadochronowe 1/3

<http://www.youtube.com/watch?v=eCl-tYaejw6c>

Spaghetti dla samotnego mężczyzny
(2004)

**cezary pazura i boguslaw
linda parodia**

[http://www.youtube.com/
watch?v=uZd6vnCNE-w](http://www.youtube.com/watch?v=uZd6vnCNE-w)

Haker (2002) – Tosiek w
kotlowni

[http://www.youtube.com/
watch?v=Mr3XhbFMD_Q](http://www.youtube.com/watch?v=Mr3XhbFMD_Q)

Rezerwowe psy

„Rezerwowe psy to najefektowniejszy, najbardziej zaskakujący i po prostu najlepszy debiut w historii polskiego rynku gier komputerowych.”

Jakub T. Janicki, www.gambler.pl

Nejskandálnější polská počítačová hra

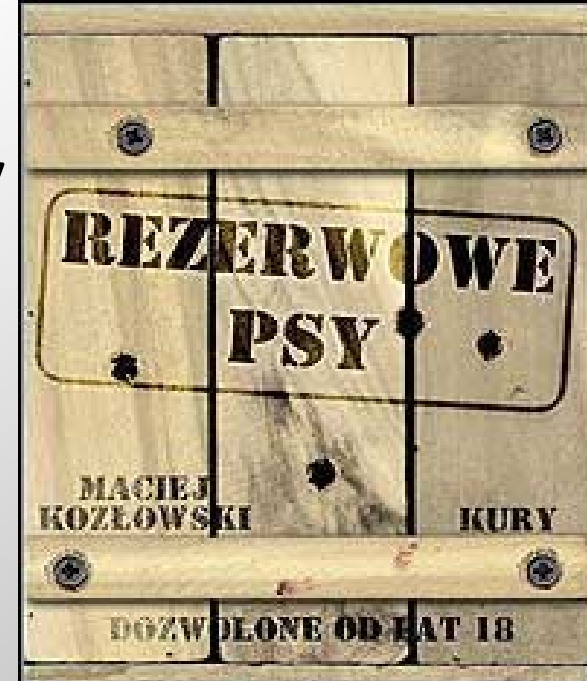
Název insp. Prvotinou Quentina Tarantina „Reservoir Dogs”

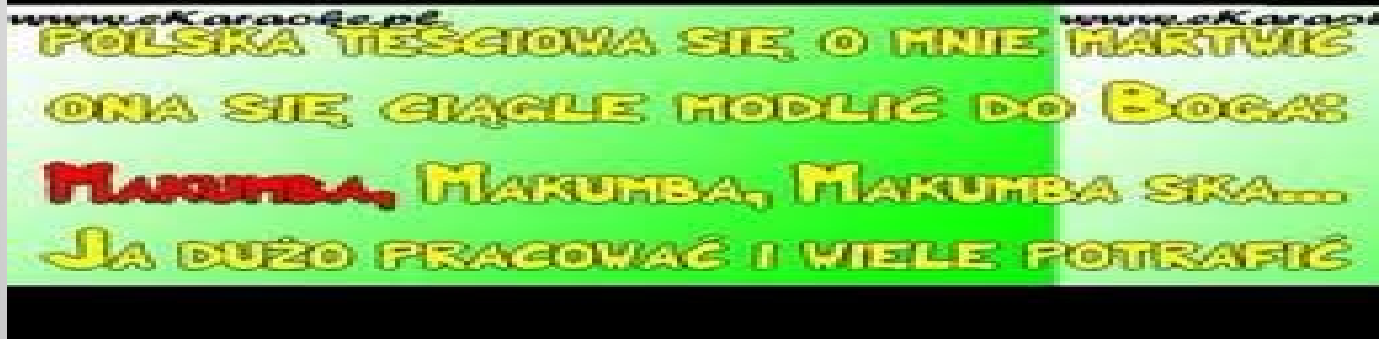
Rodryk i Rafal Walczowski alias Nekrosoft, 1999

Násilí, vulgarizmy, sex, alkohol, drogy, útoky na konkurenci, politiky, celebrity, policii a církev

<http://www.facebook.com/pages/Rezerwowe-Psy/149154471801177> 46 fans

Veronika Neničková, Přednášky o současném Polsku, podzim 2012, FfMU

1996 Big Cyc

Píseň – osudy Černocho žijícího v Polsku (na základě článku o velmi úspěšném černém gynekologovi v městečku Paštěk na severu Polska)

„Od té písničky znal skupinu každý Polák.“

„*Nasza piosenka zrobiła dużo dobrego. Wiem, że ludzie, którzy mówili dotychczas o **Murzynach** pogardliwie **czarnuch** albo **asfalt**, mówią teraz **Makumba** z cieniem sympatii.*” (Krzysztof Skiba, člen skupiny)

Big Cyc - konzul Nigérie – 1996 – ocenění jménem Společnosti africké kultury

Mój ojciec - Makumba - być królem
wioski
Ja mieszkać w Afryka, przyjechać do
Polski
Żeby studiować w waszym pięknym kraju
Skinheadzi mi tu jednak żyć nie dają
Ja uczyć się ciężko waszego języka
I dostać raz w zęby, gdy iść po ulicach
Polacy rasiści - każdy to powie
I nikt tu nie lubić czarny człowiek

Makumba, Makumba, Makumba ska
Polska - Afryka, Afryka - Polska
Makumba, Makumba, Makumba ska

Ja chcieć uciekać, szykować do drogi
Lecz poznać dziewczyna, co ma piękne
nogi
Ja pałać uczuciem i pałać szalenie
I tak się Makumba zakochać w Helenie
My szybko wziąć ślub i mieć dużo dzieci
Rodzice z Afryka przysyłać prezenty
Ja ciągle studiować i uczyć do rana
Hela sie cieszyć z naszego mieszkania

Makumba, Makumba, Makumba ska
Polska - Afryka, Afryka - Polska
Makumba, Makumba, Makumba ska

Ja dużo pracować i wiele potrafić
Polska teściowa się o mnie martwić
Ona się ciągle modlić do Boga:
"Boże jedyny, Makumbę zachowaj"

Ja kończyć studia i robić kariera
My mieć samochód i bulteriera
Ja mieszkać tu długo i nie wiedzieć czemu
Nie chcą mnie przyjąć do KPN-u

Makumba, Makumba, Makumba ska
Polska - Afryka, Afryka - Polska
Makumba, Makumba, Makumba ska

Polska - Afryka, Afryka - Polska
Makumba, Makumba, ło le, le, le
Makumba, Makumba, ło le, le, le
Makumba, Makumba, ło le, le, le
Makumba, Makumba, ło le, le, le

Makumba, Makumba, Makumba ska
Polska - Afryka, Afryka - Polska
Makumba, Makumba, Makumba ska

Big Cyc – Makumba

<http://www.youtube.com/watch?v=fl5aXlxfqVQ>

ZDROJE

KOZICZYŃSKI, B. *333 popkultowe rzeczy...Lata 90.*
Poznań: Vesper, 2011.

<http://www.gandalf.com.pl/o/333-popkultowe-rzeczy-lata-90,big,303362.jpg>

Bogusław Linda

http://userserve-ak.last.fm/serve/_/179938/Bogusaw+Linda.jpg

http://gfx.dlastudenta.pl/photos/dlafaceta/osobowosci/linda_boguslaw_320.jpg

http://www.youtube.com/watch?v=Mr3XhbFMD_Q

<http://www.youtube.com/watch?v=uZd6vnCNE-w>

http://images3.cinema.de/imedia/3510/2113510,f+G+UMwOp2a7bBaiweXTZWli_5smgm+gtgc6RMv8mN17irBsu61Qzdsh2ktT1jUfsbjg7uaGx+3xHqkPavJQhQ==.jpg

Dzwonie do pana, pani w nietypowej sprawie

<http://www.gsa.org.pl/forum/viewtopic.php?f=18&t=3403>

<http://www.dowcipy.jeja.pl/nowe,22,polityczne.html>

<http://static.dlaczego.com.pl/news/medium/0/5/554.jpg>

<http://www.press.pl/newsy/radio/pokaz/26860,Janusz-Weiss-nie-zadzwoni-juz-w-nietypowej-sprawie>

EB

<http://www.portalspozywczy.pl/inne/piwo/wiadomosci/piwo-eb-hitem-eksportowym-grupy-zywiec,52226.html>

<http://www.portel.pl/artykul.php3?i=50453>

Familiada

<http://www.tvp.pl/rozrywka/teleturnieje/familiada/o-programie>

Jez Jerzy

<http://1.fwcdn.pl/po/84/72/428472/7353918.3.jpg?l=1348285957000>

<http://www.csfd.cz/film/298258-jezek-jiri/>

<http://i.wp.pl/a/f/ipeq/26161/jez.jerzy.02.jpeq>

<http://www.youtube.com/watch?v=FUhX0sMhLoM>

Kiler

<http://www.csfd.cz/film/37894-kiler/>

<http://testwiedzy.pl/test/18696/teksty-z-kilera-kto-to-powiedzial.html>

<http://www.youtube.com/watch?v=0QsgQgT005E>

<http://www.youtube.com/watch?v=xTF7FTIm9iw>

<http://1.fwcdn.pl/po/05/29/529/6900785.3.jpg?l=1351484709000>

http://i1.kwejk.pl/site_media/obrazki/2011/09/099a71b272096202067364669bc54e3e.png?1317058228

<http://en.wikipedia.org/wiki/Kiler>

Klan

<http://www.youtube.com/watch?v=FDzUbpeksal&feature=relmfu>

<http://blogi.newsweek.pl/Tekst/naluzie/610384,fenomen-rysia-z-klanu.htm>

http://www.przegląd-tygodnik.pl/pl/artukul/tysiac-razy-klanem_2012

<http://www.facebook.com/pages/Klan-oficjalny-fan-page/167567826606732>

Makumba

<http://www.youtube.com/watch?v=fl5aXlxfqVQ>

http://www.tekstowo.pl/piosenka,big_cyc,makumba.html

http://t3.gstatic.com/images?q=tbn:ANd9GcQyia7zzKMpTqqkULjCIX3KHjCebZ_qCs3Dod_leHbvhpdp1KEQOUfSRZ8S0_Q

Rezerwowe psy

http://pl.wikipedia.org/wiki/Rezerwowe_Psy

<http://www.gry-online.pl/s016.asp?id=210>

<http://t2.gstatic.com/images?q=tbn:ANd9GcTPJXkaygh71jePMKGChGfPZZHp5IUuX9y-N2PT6J4ifA43Pu9zdc9y8uR>